

Norges vassdrags- og energidirektorat

Deres ref: 200709319;201502066;201904894;201912287

Trondheim, 04.08.2020

Faufejellet vindkraftverk – søknad om utsatt frist til 31.12.2022

Faufejellet vindkraftverk har fått innvilget frist for idriftsettelse til 31.12.2021.

NVE har i brev av 27.11.2019 på generelt grunnlag gitt uttrykk at fristen for idriftsettelse i gjeldende vindkraftkonsesjoner ikke vil bli forlenget ut over 31.12.2021.

Faufejellet vindkraftverk fikk konsesjon fra NVE 15.09.2014. Konsesjonsvedtaket ble påklaget og endelig konsesjon etter klagebehandling ble utstedt 01.12.2017. Først 17.12.2018 forelå klarhet i at det ville være kapasitet i nettet for tilknytning av Faufejellet vindkraftverk. Det var først på dette tidspunkt det således var grunnlag for å iverksette videre detaljering frem mot en byggefase.

Norsk Vind har hatt en ambisjon om å kunne ferdigstille prosjektet innen fristen som ble omsøkt og innvilget, dvs 31.12.2021. Prosjektet ble kjøpt av Norsk Vind i begynnelsen av 2019. Deretter har man med utgangspunkt i et nokså umodent prosjekt, gjennomført betydelige skritt for å realisere dette:

- Nettkapasitet/-tilknytning er sikret. Dette ble først avklart ved bekreftelse fra Statnett av 17.12.2018, deres ref 18/00888 og 18/00232.
- Detalj-/MTA-plan er godkjent både for vindkraftverket og nettilknytningen
- Finansiering er sikret gjennom inngåelse av en aksjekjøpsavtale med en investor
- Anbudsprosesser med alle sentrale leverandører (turbin, civil, elektro mv.) har kommet langt

Men det er en erkjennelse at tiden tilgjengelig fra vi visste prosjektet hadde nettkapasitet og frem til denne fristen, dvs 3 år på å detaljere ut planene, få nødvendige myndighetsgodkjenninger samt bygge prosjektet, ikke er tilstrekkelig. Det har blitt uforholdsmessig tyngende å oppfylle 2021-fristen. Det er spesielt to forhold, begge utenfor vår kontroll, som forårsaker dette:

(a) Turbinleverandørmarkedet

Norsk Vind opplever at turbinprisene for å rekke en 2021-installasjon har steget uforholdsmessig mye, og at leverandørene har kapasitetsproblemer som gjør det tilnærmet umulig å levere slik at man rekker ferdigstilling 31.12.2021. Det kan ikke utelukkes at dette har sammenheng med at denne fristen er kommunisert som en generell siste frist til alle konsesjonærene i det norske vindkraftmarkedet, med den konsekvens at dette har medført et unaturlig pris- og kapasitetspress i turbinmarkedet. NVEs praksis har i så fall bidratt til å vanskeliggjøre realisasjon av prosjektene innenfor fristen. Gitt at Regjeringen og

energimyndighetenes siktemål er og har vært at man skal kunne realisere de anleggskonsesjonene som er innvilget, så bør man i større grad differensiere ferdigstillelsesfristen slik at prosjektene faktisk lar seg realisere innenfor alminnelige markedsmessige rammer. Leverandørmarkedet er også påvirket av COVID-19 ifht pågående prosjekter med tilhørende forsinkelser etc. I en allerede stram fremdrift ser vi at denne risikoen gjør det vanskelig for leverandørene å forplikte seg på markedsmessige vilkår til ferdigstilling innen 31.12.2021. Forhandlingsprosessene mot leverandørene har også blitt betydelig hindret av smittevernstiltak.

(b) Saksbehandlingstid

Vedtaket om statlig plan fra OED er nå den eneste myndighetsbeslutningen prosjektet mangler for å kunne starte prosjektet. Etter en lang prosess overfor kommunen, som endte med at kommunen ikke innvilget dispensasjon fra kommuneplanen etter først å ha gjort dette, søkte vi OED om statlig plan den 08.10.2019. OED har imidlertid gjort det klart i brev av 11.02.2020 at de ikke vil saksbehandle søknaden om statlig plan før de får eventuelle klager på NVEs vedtak om godkjenning av MTA-planen til behandling. Dette har OED holdt fast ved, selv om vi i brev til OED av 13.03.20 har synliggjort de utfordringene som dette medfører med hensyn til fremdrift i prosjektet.

Bjerkreim kommune har etter det vi forstår fått utsatt klagefrist på NVEs MTA-vedtak til etter det neste kommunestyremøtet den 01.09.2020. Det innebærer at OED sannsynligvis tidligst vil kunne starte på sin saksbehandling av eventuelle klager på MTA-vedtaket samt anmodningen om statlig arealplan i slutten av september i år. Saksbehandlingstiden hos OED er usikker, men det er etter vår vurdering en vesentlig risiko for at det uansett ikke vil være tilstrekkelig tid igjen til å få bygget og idriftsatt prosjektet innen den gjeldende fristen til 31.12.2021 etter at OEDs vedtak foreligger.

NVEs brev av 27.11.19, om at det som hovedregel ikke vil bli gitt fristutsettelse ut over 31.12.2021, må ses i sammenheng med NVEs brev fra juli samme år om at påregnelig saksbehandlingstid for MTA-planer er seks måneder. Vi søkte om godkjenning av MTA-planen for prosjektet den 14.10.2019. På grunn av ovennevnte forhold må vi nå imidlertid etter all sannsynlighet vente i over ett år fra søknadstidspunktet før det vil være mulig å igangsette prosjektet. Dette skyldes saksbehandlingstiden hos offentlige myndigheter, og er noe som er utenfor vår kontroll.

Etter Norsk Vinds oppfatning foreligger det dermed forhold utenfor Norsk Vinds kontroll som gir grunnlag for utsatt idriftsettelse i samsvar med det som er kommunisert av NVE i brevet fra november 2019.

Norsk Vind har også gjort seg noen betraktninger knyttet til de overordnede føringer som ligger til grunn for frist for idriftsettelse:

- (i) Søknader om fristforlengelse må vurderes konkret
NVEs brev fra november 2019 – samt også Stortingets vedtak av 19.06.2020 – gir inntrykk av at det på helt generelt grunnlag skal gis avslag på søknader om forlenget frist for idriftsettelse

ut over 31.12.2021. Dette er imidlertid ikke i samsvar med energilovens system. Konesjonæren har krav på at søknader i henhold til energiloven § 10-4 annet ledd vurderes konkret, basert på omstendighetene i det enkelte prosjektet. Dette følger også av Oslo tingretts dom vedrørende Sandhaugen vindkraftverk fra februar i år. Saken gjaldt et tilfelle der OED hadde nektet utsatt idriftsettelse. Den er ikke direkte sammenlignbar med denne saken, ettersom det i anleggskonsesjonen for Sandhaugen vindkraftverk ikke var angitt eksplisitt i anleggskonsesjonen at konsekvensen av oversitting av fristen var at anleggskonsesjonen bortfalt. Dommen inneholder imidlertid uttalelser som er relevante i denne sammenheng. For det første peker retten på at "*sanksjonsmiddelet tilbaketrekking av konsesjon kan være svært inngripende, og må i utgangspunktet forutsette vesentlige overtredelser*". Det innebærer at unnlattelse av å gi utsatt frist etter omstendighetene kan være et uforholdsmessig inngripende vedtak. Videre viser dommen at energimyndighetene ved behandlingen av søknader omkring dette må ta utgangspunkt i energiloven, og ikke sine egne "policy-dokumenter":

"Uttalelsen i NVEs brev til vindkraftbransjen fra november 2019 må ses på som en ren viderefremføring av OEDs rettsoppfatning fra et underordnet forvaltningsorgan.

At OED i en del sammenhenger de senere årene – også til Stortinget – har gitt uttrykk for en bestemt rettsoppfatning, kan ikke være avgjørende for tolkningen av loven eller konsesjonsvilkår om idriftsettelse. De momentene som ligger i den andre vektsskålen må etter rettens syn veie tyngre: Departementets rettsoppfatning har ikke støtte i lovens ordlyd, lovens system for kontroll med overholdelse av konsesjonsvilkår eller lovens forarbeider. Sanksjonssystemet med tvangsmulkt og i alvorlige tilfeller tilbaketrekking av konsesjon som mulige konsekvenser ved brudd på konsesjonsvilkår er innbakt i de fleste konsesjonslovene, og behovet for å hindre konsesjonærer i å somle med utbygginger har vært en sentral del av lovgrunnen for sanksjonssystemet."

Tilsvarende må for øvrig gjelde med hensyn til Stortingets vedtak fra juni i år der det oppfordres til ikke å gi utsatte frister ut over 31.12.2021. Dette er ikke et lov-vedtak, og det er også presisert at det er en anmodning om at det "*innenfor gjeldende regelverk*" ikke gis forlenget frist. Vedtaket endrer ikke på at konsesjonæren har krav på at energimyndighetene tar stilling til søknader om utsatt idriftsettelse i henhold til energiloven, basert på en konkret og saklig vurdering.

At Faurefjellet ikke lar seg realisere innen 31.12.2021 skyldes forhold utenfor vår kontroll, som angitt ovenfor. Som angitt i neste punkt har fast praksis hos NVE tidligere vært at konsesjonæren skal gis fem år fra det foreligger endelig konsesjonsvedtak frem til fristen for idriftsettelse løper ut. Det vil i dette tilfellet si frem til 31.12.2022. Det vil da etter vår vurdering fremstå som uforholdsmessig og urimelig å nekte utsatt idriftsettelse til denne dato.

- (ii) Fristforlengelse må vurderes ut ifra når endelig konsesjon forelå
NVE har i flere vedtak nylig påpekt at fast praksis har vært å gi konsesjonæren fem år til å realisere vindkraftverket fra dato for endelig anleggskonsesjon. Dette ble også gjort for Bremangerlandet vindkraftverk, der satte NVE fristen for idriftsettelse til fem år fra OEDs klageavgjørelse i 2017, dvs. frem til september 2022. Legger man til grunn fem år fra OEDs

klageavgjørelse for Faurefjellet, skal fristen ikke løpe ut før november 2022. I denne forbindelse bør det også vektlegges at tilknytningskapasitet for prosjektet som nevnt ikke ble avklart før i desember 2018.

En frist på fem år vil for øvrig heller ikke gå ut over tidsrammen som er foreslått for nye vindkraftkonsesjoner i OEDs stortingsmelding om vindkraft fra juni i år. Den nye tidsrammen er på fem år totalt, med to års frist for inngivelse av detaljplan, og deretter normalt tre års frist for idriftsettelse. OED vurderer det altså fremdeles som rimelig med fem års frist fra endelig konsesjonsvedtak. Da kan vi ikke se noen grunn til at det ikke også skal gjelde i denne saken.

(iii) Prosjektet er ikke avhengig av elsertifikater

Faurefjellet er ikke avhengig av elsertifikater. Begrunnelsen til NVE i brevet fra november 2019 for ikke å gi utsatt frist ut over 31. desember 2021 – at dette korresponderer med fristen for avslutning av elsertifikat-markedet – gjør seg derfor ikke gjeldende for Faurefjellet. Uansett er det vanskelig å se hvorfor avslutningen av elsertifikatmarkedet skal være styrende for når eksisterende vindkraftkonsesjoner skal løpe ut. Formålet med elsertifikatloven er "å bidra til økt produksjon av elektrisk energi fra fornybare energikilder" (jf. elsertifikatloven § 1). Hensikten med elsertifikatordningen har forutsetningsvis vært å incentivere utbyggere for å kunne nå fastsatte produksjonsmål innen 2021, ikke å redusere realisasjonen av nye fornybarprosjekter deretter.

(iv) Det er samfunnsmessig uheldig å ikke utnytte tilgjengelig nettkapasitet

Faurefjellet vindkraftverk skal tilknytte seg Bjerkreim transformatorstasjon, som ble bygget for å tilrettelegge for etablering av ny fornybar energi i Bjerkreimområdet, deriblant Faurefjellet. De betydelige investeringene som er gjort av Statnett, Lyse Elnett mv. ifbm. Bjerkreim transformatorstasjon blir mindre samfunnsøkonomisk lønnsomme dersom man ikke faktisk får utnyttet kapasiteten gjennom tilknytning av Faurefjellet.

Oppsummert er status at av de 3 årene prosjektet har hatt tilgjengelig siden tilknytningskapasitet i nettet ble avklart, vil minimum 1 år være knyttet til myndighetsprosesser for å få nødvendige tillatelser til å iverksette bygging. Dette faktum sammen med et presset leverandørmarked har gjort risikoen knyttet til å sikre ferdigstilling til 31.12.21 uforholdsmessig stor. Vi søker derfor om at frist for ferdigstilling skyves ett år ut i tid til 31.12.2022 med tilhørende 25 års varighet av konsesjonen, dvs 31.12.2047.

Med vennlig hilsen

Per Ove Skorpen
Daglig leder